

Vám přeje krásné prázdniny
a léto plné zážitků!

DOZVÍTE SE

NOVINKY Z EVVO

Česká Třebová dokončila kompostárnu, zpracuje bioodpad i z okolních obcí
MŽP posílá 180 milionů na eko výuku dětí

ENVI ZAJÍMAVOSTI

Prostějovské muzeum otevřelo unikátní výstavu trofejí parohaté zvěře
Psi budou registrováni v centrální evidenci, kterou povede veterinární komora

NOVINKY

Snímek z jižní Moravy vyhrál kategorii na Earth Photo
Probiotika mohou pomoci révě vinné zvládat stres

Česká Třebová dokončila kompostárnu, zpracuje bioodpad i z okolních obcí

Česká Třebová na Orlickoústecku po roce dokončila výstavbu kompostáru na skládce v Třebovicích. Stála 46,5 milionu korun. Bude součástí regionálního centra pro nakládání s odpady.

Kompostárna je zatím ve zkušebním provozu, produkovat kompost by mohla v příštím roce. Její zařízení nejprve drtí bioodpad, směs se potom kropí a prohřeje a následně opět promíchává. V poslední etapě se materiál třídí na jemnou směs a hrubší kompostovou směs a fermentuje. Vyrobit kvalitní kompost trvá podle Řeháka zhruba čtyři měsíce.

Třídít bioodpad v České Třebové mají možnost lidé v rodinných, ale také v bytových domech. Náklady na kompostárnu stouply z původního plánu zhruba o 7,5 milionu korun. Stavěla se na nestabilním podloží, stavební firma musela jinak řešit konstrukční vrstvy a plochy, což stavbu prodražilo. Stouply i ceny stavebních prací a materiálu. Stavební část měla stát 24 milionů korun, nakonec to bylo víc. Za tři stroje na výrobu kompostu dalo město 15 milionů korun

NOVINKY Z EVVO

MŽP Investuje do smysluplné péče o životní prostředí. 180 milionů posílají na ekologickou výuku dětí

Vzniknou další přírodní zahrady školek a škol, rozjedou se nové kurzy environmentální výchovy a děti zamíří do přírody pro zlepšení zdraví i porozumění tématům životního prostředí. Díky hned třem nově vyhlášeným dotačním výzvám z Národního programu Životní prostředí tak získá environmentální vzdělávání a osvěta v oblasti změny klimatu další vzpruhu. Z prostředků Státního fondu životního prostředí ČR a také z Národního plánu obnovy na ně Ministerstvo životního prostředí vyčlenilo téměř sto osmdesát milionů korun.

Přírodní zahrady

Dotační výzva č. 5/2022 nabízí školám, školkám a dalším vzdělávacím institucím možnost získat peníze pro posílení výchovy u předškolních dětí a žáků základních a středních škol s vyšším využíváním kontaktu s přírodním prostředím. Žadatelé si mohou díky dotaci vybudovat přírodní zahrady, které následně slouží předškolním dětem. Ty mohou v přírodním prostředí pozorovat brouky, rostliny, vodní režim a další přírodní procesy, a zároveň se učí venku. Výzva z Národního programu Životní prostředí navazuje na předchozí výzvy stejného typu, díky kterým vznikly už stovky přírodních zahrad. Pro zájemce je připraveno 100 milionů korun, přičemž minimální výše podpory na jeden projekt je 100 tisíc korun a maximální 500 tisíc korun. Žádosti mohou elektronicky podávat letos od 3. 10. do 30. 11., nejpozději však do vyčerpání alokace.

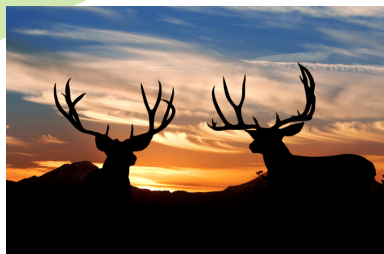
Osvěta klimatické změny

Dotační výzva 6/2022 z Národního programu Životní prostředí podpoří denní a pobytové výukové programy, konkrétně se zaměřením na téma klimatické změny, které chce zprostředkovávat starším dětem a mládeži od 2. stupně základní školy až po studenty vysokých škol, myslí také na členy zájmových uskupení v té samé věkové kategorii. Dotace budou vypláceny ze zdrojů Národního plánu obnovy, připraveno je celkem 46,5 milionu korun.

Výukové programy pro děti i učitele

Dotace z výzvy č. 7/2022 z Národního programu Životní prostředí podobně jako u předchozí výzvy podpoří denní a pobytové vzdělávací programy. Ty jsou určeny nejen pro děti a mládež, ale také pro učitele všech stupňů škol, budoucí učitele, tedy zejména studenty pedagogických oborů a lektory vzdělávacích organizací. Pro výzvu je alokováno celkem 33 milionů korun. Příjem žádostí začíná 1. 7. a trvá do 31. 10. 2022, nejpozději však do vyčerpání alokace.

Více informací najdete na webových stránkách MŽP.

NOVINKY Z EVVO

Prostějovské muzeum otevřelo unikátní výstavu trofejí parohaté zvěře

Prostějovské muzeum otevřelo výstavu s unikátní kolekcí trofejí parohaté a dutorohé zvěře. Několik desítek zvířecích lebek převážně z Afriky a Asie pochází ze sbírky soukromého sběratele Jaroslava Šmída z Uherskohradištska. Vytvářet ji začal v roce 2004. Trofeje doprovází také informace o zvířatech, včetně jejich fotografií z přírody. Expozice s názvem Parohatí a dutorozí – Historické trofeje z celého světa bude otevřená do 9. října, řekla kurátorka výstavy a geoložka Muzea a galerie v Prostějově Vladimíra Jašková.

V Prostějově sedmdesátiletý sběratel vystavuje jen část své rozsáhlé sbírky. Svou kolekcí dokázal v minulosti již zaplnit například pět velkých místností v historickém loveckém zámku v Chropyni, kde vystavoval pouze trofeje dutorohých. „Dohromady mám ve sbírce 90 druhů dutorohých a zhruba 30 druhů parohatých. Po kusech trofeje spočítány nemám,“ řekl Šmíd. K vytvoření unikátní kolekce vedl sběratele, který není ani lovcem ani myslivcem, celoživotní zájem o přírodu. „Nemůžeme totiž chránit to, co neznáme. To je mé motto,“ doplnil sběratel.

Rodák z obce Modrá na Uherskohradištsku vztah k přírodě a lásku ke zvířatům získal již v dětství díky svému dědečkovi Františku Šmídovi, bývalému starostovi obce. Svou sbírku vystavoval například několikrát také ve Skanzenu Modrá. Trofeje shání většinou na aukcích anebo na burzách. Umístěny jsou na dřevěných vyřezávaných podložkách.

Výstava této sbírky představuje ve dvou sálech trofeje dutorohých i parohatých zvířat. „Mnohem méně je veřejnosti známa exotická dutorohá zvěř. Tito sudokopytníci, na rozdíl od parohatých, svoje rohy neshazují, ale naopak jim během života dorůstají. Ve vystavené sbírce najdeme vzácné exempláře antilop, gazel, impal, buvolů, turů, ovcí a koz a také kozorožců, přímorožců, vodušek a pižmoňů,“ uvedla geoložka Vladimíra Jašková.

Návštěvníci zde najdou například trofeje zvířat, jako je argali Marco Polův nebo tavra himalájského, ve sbírce je i lebka vidloroha amerického, což je jediný zástupce dutorohých, který svoje rohy shazuje, doplnila kurátorka. Pozornost návštěvníků přitáhne i trofej čtyřrohé ovce Jakobovy nebo čtyřrohé kozy bezoárové.

Kolekce návštěvníkům představí také parohaté exempláře jelenů, jako je muntzak, sambar, axis, barasinga, wapiti nebo jelen milu. K těmto parohatým exemplářům patří ale také třeba nejběžnější lovená zvěř v ČR, kterou je srnec obecný. Jedním z posledních přírůstků sbírky je trofej srnčíka čínského, který jako jediný z jelenovitých nemá parohy, ale tesáky dlouhé až osm centimetrů, dodala Jašková. Výstava byla otevřena ve čtvrtek, 1. září ji doprovodí komentovaná prohlídka, návštěvníky provede majitel sbírky.

NOVINKY Z EVVO

Psi budou registrováni v centrální evidenci, kterou povede veterinární komora

Psi budou registrováni v centrální evidenci, kterou bude provozovat Komora veterinárních lékařů. Veterináři do evidence zanesou identifikační údaje chovatele a jeho zvířat při jejich očipování nebo očkování. Schválila to dnes Sněmovna v novele veterinárního zákona. Přístup do evidence mají mít nejen veterináři, ale také orgány veřejné moci a částečně i chovatelé. Novela, kterou dostane k projednání Senát, řeší také podrobnosti povinného čipování psů a zavádí podle požadavku EU pravidla pro mezinárodní přepravu zvířat. Jejich porušení by mohlo být potrestáno až dvoumilionovou pokutou.

Evidence bude neveřejný registr, cenu za zápis si budou účtovat soukromí veterináři. Záznamy o psech se budou z evidence vyřazovat po 20 letech. Podle úpravy poslance Pavla Bělobrádka (KDU-ČSL) mají mít přístup do evidence také obce a chovatelé, kteří se ale dostanou jen k údajům týkajícím se jejich psů. V evidenci se budou zaznamenávat rovněž telefonní čísla chovatelů, budou je moci aktualizovat. Ministr zemědělství Zdeněk Nekula (KDU-ČSL) s tím souhlasil. Veterinární lékaři budou povinni zapsat psa do centrální evidence do sedmi pracovních dní od čipování nebo očkování či přeočkování. Ve stejné lhůtě musí také zapsat změny v informacích o chovateli. Čipovat budou moci také vysoké školy, které připravují budoucí veterináře. Náklady na vznik a provoz evidence bude hradit stát.

Veterinární komora již nyní provozuje evidenci psích pasů. Stát předpokládá, že většina psů bude zapsána do centrální evidence do roka od nabytí účinnosti novely, přechodné období ale na to dává tři roky.

Od předloňského roku je ze zákona povinné mít psa očipovaného. Soukromí veterináři kritizovali právě chybějící jednotný registr psů. Zatím existují jen dílčí databáze a lidé nemají povinnost nechat čipované zvíře zaregistrovat, což například komplikuje strážníkům hledání majitele zatoulaného psa.

Poslanec ANO Josef Kott do novely prosadil, aby se omezení domácích porážek skotu maximálně na tři kusy ročně vztahovalo také na roční a mladší kusy. Nyní se toto omezení vztahuje na hovězí dobytek starší 12 měsíců a mladší 72 měsíců, tedy šesti let. Změnu poslanec zdůvodnil nárůstem domácích porážek a s tím spojenou hrozbou prodeje hovězího masa bez prověření jeho bezpečnosti veterináři.

Snímek z jižní Moravy vyhrál kategorii na Earth Photo

Český fotograf Daniel Franc zvítězil v kategorii "místa na Zemi" letošní soutěže Earth Photo, kterou každoročně pořádá britská Královská geografická společnost. Francova vítězná fotografie z roku 2021 se jmenuje Surfování po jaru a vyobrazuje pole na jihu Moravy z ptáčích perspektivy.

Franc, ačkoliv fotí převážně krajiny či krajinné prvky, sám sebe označuje jako výtvarného fotografa. Silný výtvarný element ve Francově tvorbě je patrný například v jeho kolekci Mezi světy, která stejně jako zbytek autorovy tvorby obsahuje snímky výhradně z dronu. Do soutěže Earth Photo každoročně posílají své práce fotografové z celého světa. Porota jejich díla letos hodnotila v pěti kategoriích: místa na Zemi, lidé, příroda, klimatická změna a proměňování lesů.

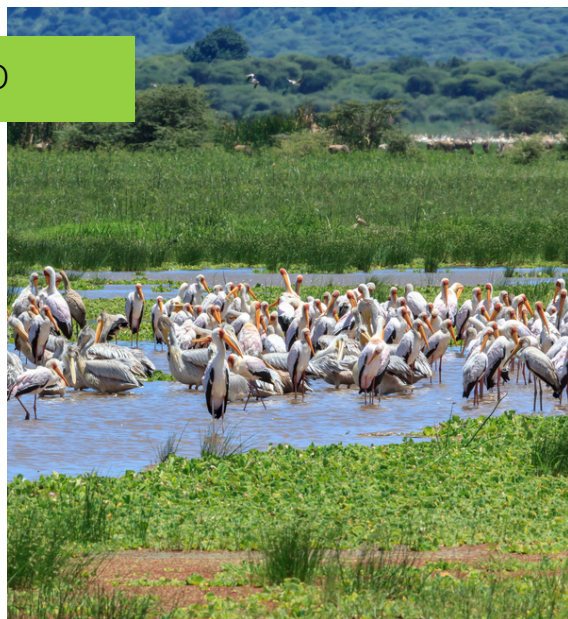

Probiotika mohou pomoci révě vinné zvládat stres

Lépe zvládat stres způsobený suchem nebo vysokými teplotami mohou révě vinné pomáhat probiotika. Vědci z Mendelovy univerzity jejich působení testují od roku 2019 ve vinohradech Vinařství Pavlov ze skupiny Bohemia Sekt. Probiotika vědci na rostliny aplikují dvakrát nebo třikrát za rok, na rostlinách postřík nezanechává žádné stopy a může tak být použit i těsně před sklizní.

Strategii rozvoje ptačích parků ČSO

V červenci v ptačím parku Kosteliska, Česká společnost ornitologická, představila novou Strategii rozvoje ptačích parků ČSO. Do roku 2042 chce ČSO mít v každém kraji republiky (vyjma Prahy) alespoň jeden plně funkční ptačí park. Aktuálně máme 4. Reagují tak na největší úbytek biodiverzity v historii lidstva, který v tomto desetiletí prožíváme. V ptačích parcích ČSO se ukazuje, že obnovní projekty mají obrovský potenciál a že jejich fungování je v podmínkách nevládní neziskové organizace reálné.

Zálohování plastových lahví - dobrovolné

Zálohování plastových lahví zůstane nadále dobrovolné. Plastové nápojové lahve budou muset být do roku 2025 vyrobeny z jedné čtvrtiny z recyklovaného plastu, v roce 2030 až z 30 procent. Nádoby do objemu tří litrů s víčky z plastu budou muset mít tyto uzávěry připevněny k výrobku. Schválila to 20. července Sněmovna.

Už máte pítko pro zvířátka?

Máte i letos na zahradě připravenou širokou, mělkou misku s vodou pro ptáky? Nejen oni, ale i další živočichové potřebují v horkých letních dnech napít a osvěžit se koupelí. Pro ptáky je lepší mít misku ve výšce, kde na ně nebude moci zaútočit kočka. Pro ježky a žáby zase na zemi.

